

תרומה (תש"ח) פרק כ"ה לא - ט. ומנורה.

עוד שונות לחכמינו בטעם המנורה וצורתה והרי למניין אמת מהן: מורה נבוכים ג' מ"ה: ... ואח"כ הושמה מנורה לפניו לכבוד שולחן ב"ר המיד הנסתי בסרכת יש לו בנפש מעלת גדולה. אברבנאל: ... גאון הפרכה היה החייל והיו בו ג' גלים: שולחן הנאה ומזבח הקטרת לרמו ששמוך התורה והמצוות (הנרמזים באדרן) אל שיהא לא יעבד מ"י הסכר, הקבת לא יקפח סכר פעולותיו, ושני מיני סכר יוספעו עליו מאת בעל החסד והרחמים. האחד השכו הזומן - עשר וכבוד, ... ולזה רומז השולחן ועליו לחם הפנים ... והשכו השני החכמה והמדע, כי אם בתורת ה' חפצו - יחכם ויבין ויתגלו לו תולדות ... והמנורה היתה רומזת לזה המין השני מן השכר שהוא שכר נסטיי. לפי שגד ה' נספת א"י והיו שכעת הנחות רומזים אל שבע החכמות שכלם ימצאו בתורת האלוקים. והיו הנרות כלם פונים אל הנר האמצעי והוא היה פונה אל קדש הקדשים לרמוז שהחכמת האכילתית תסלים עם שרשי התורה אשר בארון. והיתה המנורה זהב כלה לחודות על מעלות החכמה וקיומה לעד וסלא ימצאו בה דעות זרות, בלתי מסכימות אל הדת, כי היא כלה זהב שהור. והיו בה גביעים, כפתורים ופרחים לרמוז אל הסתעפות החכמות והידיעות כלם אל מאלו והיות זאת החכמה הכנה לזאת. והיתה מקשה כלה וכבד זהב יעשה אותה, לפי שהחכמות בצד מה יתאחדו ... כי החכמה כלה אחת היא כמו שהיית - בנין אחד, אלא שנחלקה לשבעה חלקים למספר חלופי הנוסאים ... שנקראו "שבע חכמות", וזה ענין המנורה בעצמה שהיתה כלה מקשה אחת ונחלקה לשבעה קנים היוצאים ממנה ...

האלטיר. "ועשית מנורה" - הוא האדם שהוא כמנורה מוכן לקבל להאיר בעזרת ה' ע"י תורה ומעשים טובים. ועל כן היא י"ח ספחים כמדת אדם בינוני, ואמר שצט היותו חומר עכור, יעשה עצמו יקר וחשוב כזהב ושיהיה סהור מכל סיב חלאת לכלוך עון אשר חשא. והתנאי האחד להעשות האדם מנורה סהורה הוא - לקבל יסורין להמייך ולסרק כל חלאת, וזה "מקשה תעשת המנורה" - על ידי הכאוף כקיש בקורנוס, שהוא משל אל היסורין - תעשת המנורה. ובכלל הדבר שתהיה כולה מקשה זהב אחד ולא מחתיכות הרבה סלא יהיה כל אבר מחתיכה אחת ויחברם, רק בלי פרוד מתחילתם, משל לאחדות כל אבריו, שלא יסמא אחד מהם ויפרד איכותו מיתר האברים, כי אם יהיה לכולם אחדות. - והנה שלש דברים הם שצריך האדם להכניע תאוות יצרן בהם, הלא המה: (א) התמטיס, (ב) הדבור, כי כל המרבה דברים מרבה חשא, (ג) אכילה ושתיה. על האחד אמר: "ירכת" הוא התמטיס - כי על כן נקראו הגביע יוצאי ירך אביהם - ואמר סגם הוא יהיה מרוסן ונכנס בל רבה תאוות; ועל הדבור אמר "וקנה" - הוא הקנה שהדבור יוצא ממנו גם הוא יהיה זהב סהור, ומקשה, סלא ידבר רק דברים סהורים ומעשים, כזהב סהור, ויהיה נכ"ע מלהשיב כרמו "מקשה" - נעלב ואינו עולב; ועל הסליסי אמר "גביעיה" - שהוא גביעי יינה, ו"כפתורים" הוא מאכל ומלבוש - כי רמו סנייהם קתמות" (אשר בו אכל וגם מלבוש - הקליפה) וגם פרחיה הם יתר ההוצאות הימריה ויתמלט בהם - כולם "ממנה יהיו", סלא יהנה מהן לת. רק יסתמס בשלן, כי העושה כן לא ירום לבבו להתנאות. הסוה לדעותיהם זכריה פרק ד' פסוקים א' - ז'.

- 1. מה ההבדל העקרוני שבין דעת הרמב"ם לדעת סני האחרונים?
2. מה ההבדל העקרוני שבין טעם האברבנאל לטעמו של האלטייר?
3. מי משלחתם מתקרב יותר לפירוט הניתן בזכריה למנורה, ומה בינו לבין מרוסן של זכריה?

מ. וראה ועשה כתבניתם אשר אתה מראה בהר. ובנו בחיי: שער הכתובין ג' ב'א. וראה בתבניתם אשר אתה אראה ועשה... ש"ל: וראה בתבניתם - ענין ההסתכלות כמו (שם ב') "וירא בסבלותם". (ג) שלמה מפנהיים: תבנית הוא (ורת בנינו של דבור בקטור חלקי וסודיו; הצורה המועתקת מצורת בנינו של דבור יאמרו עליה כשהיא דומה ממש לצורה שצעתה ממנה - "כתבנית" בבית, וכסאינה דומה ממש כי אם במקצת, יאמר "כתבנית" בכ"ף הערך). 1. מה ראה רבנו בחיי לקנות את הסדר המלים שבפסוק? 2. "ש"ל לויא לטם הסברת המסוק אק ראיתו משמות כ"ף?

שאלת סגנון: הסוה: מ' ל"ב: שלמה קני מנורה עצדה האחד ושלחה קני מנורה צדה השני למ' ל"ג: שלמה גביעים מסוקים בקנה האחד... האחד... הסבר, למה נ' + ב' ל' "האחד" ולא "השני" כמו בס' ל"ב?

יש לטלות תשובות גם טאלות לנחמת לינוביץ, ירוסלים קרית משה. תשובות המלומים ליעקב ליכנר, רחוב אוסיסקין 48 ירוסלים.